

Practitioner's Guide:

ការវិភាគអំពី សក្តានុពល ពាករទំនៀម ឱកាស និង ពាករគំរាម

(SWOT Analysis)

Deutsche Gesellschaft für
Technische Zusammenarbeit
(GTZ) GmbH

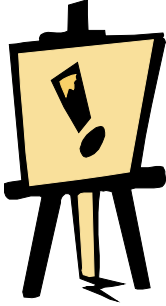

Bundesministerium für
wirtschaftliche Zusammenarbeit
und Entwicklung

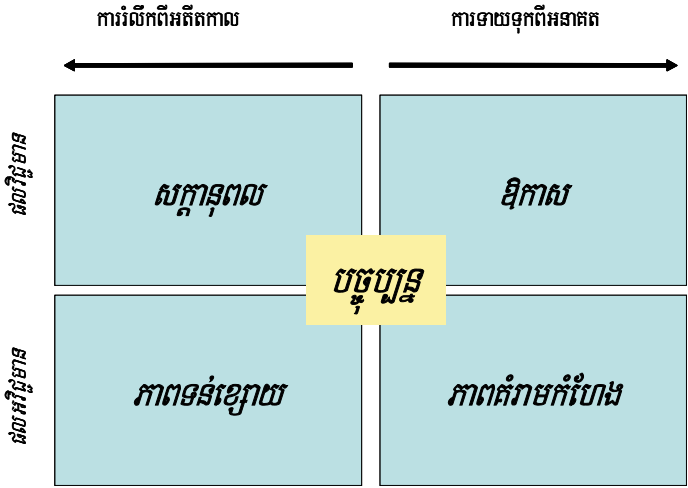

Ministry of Land
Management, Urban
Planning and
Construction

បទពិសោធន៍សំខាន់ៗ :

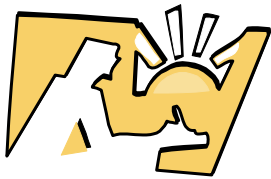

SWOT គឺជាអក្សរកាត់ ដែលអក្សរនីមួយៗតំណាងឱ្យ (Strengths) សក្តានុពល (Weaknesses) ភាពទន់ខ្សោយ (Opportunities) ឱកាស និង (Threats) ភាពគំរាមកំហែង ។ ការវិភាគ SWOT អាចយកមកប្រើប្រាស់ ដើម្បីកំណត់និងវិភាគ សក្តានុពល និង ភាពទន់ខ្សោយ របស់គំរោងស្ថាប័ន ឬ គ្រឹះស្ថាន ក៏ដូចជាឱកាស និងភាពគំរាមកំហែង ដែលបានបង្ហាញឱ្យ ឃើញដោយការ ប្រមូលព័ត៌មាន ទៅលើ បរិស្ថានខាងក្រៅ ។ វាអាចយកមកប្រើប្រាស់ដើម្បីកសាងផែនការ ដែលគិតគូរ ទៅលើកត្តាខាងក្នុង និងខាងក្រៅខុសៗគ្នាមួយចំនួនហើយ ធ្វើឱ្យក្លាយជាអតិបរិមា នូវសក្តានុពលនៃភាពខ្លាំង និងឱកាសដោយកាត់បន្ថយជាអប្បបរមានូវភាពទន់ខ្សោយនិង ភាពគំរាមកំហែង ។ បញ្ចប់នៃការវិភាគ SWOT គឺជាមធ្យោបាយនៃ ការទទួលបានព័ត៌មានពីអ្នកចូលរួមទាំងអស់ ។ ព័ត៌មានទាំងនោះគឺបានមកពីការអង្កេត និងការវិភាគទៅលើការអង្កេតទាំងនោះដោយអ្នកចូលរួមទាំងអស់ ។

អ្នកដែលអាចប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្រនេះបានគឺ :

គោលបំណងនៃវិធីនេះ

អ្នករៀបចំកសាងផែនការថ្នាក់ស្រុក និងថ្នាក់ខេត្ត និងភ្នាក់ងារជំនាញជាដៃគូ

ការវិភាគ SWOT គឺជាវិធានសម្រាប់វិភាគពិសក្តានុពល ភាពទន់ខ្សោយ ឱកាស និងភាពគំរាមកំហែង ។ វាត្រូវបានគេអភិវឌ្ឍន៍ក្នុងភាពសាមញ្ញ ក៏ប៉ុន្តែមានប្រសិទ្ធភាពសំរាប់ការវិភាគនៅក្នុងដំណើរការរៀបចំផែនការយុទ្ធ សាស្ត្រទីផ្សារ ។ ក៏ប៉ុន្តែនៅក្នុងដំណើរការនេះ ការវិភាគ SWOT មិនមែនជាជំហានដំបូង ឬ ចុងក្រោយបំផុតនោះទេ វាតឹងពាក់អាស្រ័យទៅលើចំណេះដឹងគ្រប់គ្រាន់អំពី បរិស្ថានបច្ចុប្បន្ន និងទំនោរនានា (នៅក្នុងបែបបទនៃការធ្វើ ជំនួញវិញចំនុចទាំងអស់នេះ នឹងទទួលបានការបកស្រាយបញ្ជាក់ដោយការវិភាគទីផ្សារ) ក៏ដូចជាធនធានខាងក្នុងដែរ ។ លើសពីនេះទៀតក្រៅពីការលំបាកក្នុងការធ្វើអត្ថាធិប្បាយពីបរិស្ថានដោយមិនឱ្យមានភាពច្បាស់លាស់នោះគ្រប់ផ្នែក ទាំងអស់ដែលពាក់ព័ន្ធ ចាំបាច់ត្រូវតែកំណត់ឱ្យបានច្បាស់លាស់ជាមុនសិន ។ មុខជំនួញជាធម្មតាតែងតែកំណត់ពីមូល ដ្ឋាននៃបទពិសោធន៍ ពីអតីតកាល ហើយកំណត់ទិសដៅសកម្មភាពទៅតាមនិយមន័យច្បាស់លាស់នៃចំណែកទីផ្សារ និងតំបន់តំរូវការរបស់អតិថិជនក៏ត្រូវតែបំពេញ ។ល។ នៅក្នុងមុខជំនួញមួយ ចំនួនការយល់ដឹងនេះនឹងយកទៅប្រើក្នុង ការកំណត់នូវទិសដៅបេសកកម្មជំនួញក្រៅអំពីទីផ្សារ និងទស្សនទានរបស់អតិថិជន ដែលបានរៀបរាប់រួចមកហើយ នោះនៅក្នុងសមត្ថភាពដែលនឹងត្រូវកសាងនៅក្នុងបទដ្ឋានសង្គម និងបរិដ្ឋានដែលនឹងត្រូវគោរពតាម និងកត្តាដទៃទៀត ដែលយោលទៅលើអាទិភាពនានានៃការគ្រប់គ្រង និងភាពជាម្ចាស់ ។

ផលប្រយោជន៍

- ▶ ការវិភាគ(SWOT)អាចប្រើប្រាស់សំរាប់:
- ▶ ការវិភាគSWOT មានសារៈសំខាន់សំរាប់តែរចនាសម្ព័ន្ធ វិភាគអំពី ការត្រួតពិនិត្យខាងក្នុង និងខាងក្រៅ
- ▶ ការវិភាគSWOT ប្រើសំរាប់រៀបចំព័ត៌មានមូលដ្ឋានអំពីគំរោងស្ថាប័ន និងគ្រឹះស្ថាន ។
- ▶ ការវិភាគSWOT សំរួលដល់ការយល់ដឹងទូទៅអំពីការពិត ក្នុងចំណោមទីកន្លែងបំពេញការងារខុសៗគ្នានៅ ក្នុងស្ថាប័នមួយ ឬ រវាងស្ថាប័នច្រើននិងអតិថិជនរបស់ពួកគេ អ្នកផ្គត់ផ្គង់ អ្នកមានបទពិសោធន៍ច្រើន អ្នកមានចំណែកភាគហ៊ុន ឬ ថ្នាក់ដឹកនាំ
- ▶ ការវិភាគ SWOT ជួយដល់ការចំរុះកំណត់យុទ្ធសាស្ត្រនានា ។
- ▶ ការវិភាគSWOT គឺជាមធ្យោបាយដ៏មានប្រសិទ្ធភាព និងមានគោលដៅច្បាស់លាស់ បំផុតដើម្បីសំរេច ឬ កំណត់ថាតើក្រុម ហ៊ុន ឬ ស្ថាប័នមានសមត្ថភាពប៉ុណ្ណោះ នៅពេលដែលគិតគូរពីការប្រឈមនឹងភាពគំរាមកំហែង និងការប្រើប្រាស់នូវឱកាស ដែលមាននោះ ។
- ▶ ការវិភាគ SWOT អាចប្រើប្រាស់នៅក្នុងសន្និសីទ ដែលអ្នកចូលរួមអញ្ជើញមកទីកន្លែង និងស្ថាប័នខុសៗគ្នានោះ ។
- ▶ ការវិភាគSWOT អាចយកទៅប្រើប្រាស់នៅក្នុងសហគមន៍ ឬស្ថាប័នដែលមានមូលដ្ឋាននៅក្នុងសហគមន៍ ហើយដែលអ្នកចូលរួមការងារពុំទទួលបានប្រាក់ខុបត្តម្ភ ហើយដែលសមាជិកភាគីអាស្រ័យទៅលើទីលំ នៅដ្ឋាន ។
- ▶ ការវិភាគ SWOT អាចយកទៅប្រើប្រាស់បាននៅក្នុងស្ថាប័នដូចជាអង្គការ NGO ស្ថាប័នរដ្ឋាភិបាល ឬ ក្រុមហ៊ុនឯកជន ដែលអ្នកចូលរួមគឺជាបុគ្គលិកប្រើប្រាស់ ។

ដែនកំណត់

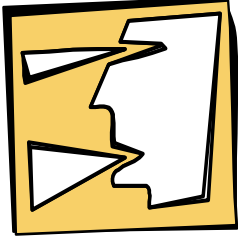
- ▶ ការវិភាគSWOT ជាធម្មតាជាធម្មតាមានតម្លៃទាប គឺមិនលើសពីការរៀបចំរចនា សម្ព័ន្ធ ខ្សោយនោះឡើយ វាមាន លក្ខណៈទូទៅពេក មានលក្ខណៈនៃការអនុវត្តន៍ប្រញាប់ប្រញាល់ពេក ដែលផលិតចេញនូវកត្តាដែលពិបាកនឹងបញ្ជាក់ ពីភាពច្បាស់លាស់មានលក្ខណៈស្រពិចស្រពិល និងមានលំដាប់លំដោយឡើយ ដល់ចាត់ទុកដោយអ្នកប្រើប្រាស់ឯកជន ថាជាសមាសភាព ដ៏សំខាន់សំរាប់ស្ថានភាពយុទ្ធសាស្ត្ររបស់ស្ថាប័ននានាenaH .

ដៃគាំទ្រ

- ▶ របៀបដែលការវិភាគឱកាសធ្វើឡើងជារឿយៗមិនអនុញ្ញាតឱ្យមានការទាក់ទង ការពិភាក្សា និងការបញ្ជាក់ ពីភាពច្បាស់លាស់ធ្វើទៅបានត្រឹមត្រូវទេ នៃកត្តាខាងក្នុង និងខាងក្រៅដែល ស្នើឡើង ដោយភាគីពាក់ព័ន្ធទាំងអស់នោះ ។
- ▶ នៅក្នុងឱកាសទាំងអស់នោះលទ្ធផលទទួលបានពីការវិភាគឱកាសបង្ហាញលើភាពមិន សូវឱ្យទុកចិត្តបាននៅ ក្នុងការប្រើប្រាស់ក្នុងដំណើរការកសាងយុទ្ធសាស្ត្រ ។
- ▶ មានពេលខ្លះ លទ្ធផលទទួលបានពីការវិភាគឱកាស នឹងត្រូវបានយកទៅប្រើនៅ ក្នុងដំណើរ ការកសាងយុទ្ធ សាស្ត្រ ។ប្រសិនបើមានករណីដូច្នោះស្នើដោយភាគីដែលពាក់ព័ន្ធ និងការវិភាគឱកាស គុណភាពនៃការចូលរួម នឹងទទួល រងនូវផលវិជ្ជមាន ហើយបានទទួលលទ្ធ ផលទាបជាង ការដែលអាចធ្វើទៅបាននិងចង់បាន ។
- ▶ ការវិភាគឱកាសអាចជាបុព្វហេតុនៃអ្វីដែលបានកំណត់ថាជាការធ្វើឱ្យទៅជាផ្លូវការហួសហេតុ ពេកនៃដំណើរ ការកសាងយុទ្ធសាស្ត្រ ។
- ▶ ក្របខ័ណ្ឌដ៏សាមញ្ញដូចជាការវិភាគឱកាស មិនអាចធានាដោយខ្លួនឯង និងបាននូវ ភាពចាំបាច់ដ៏សំខាន់នៃ ការវិភាគយុទ្ធ សាស្ត្រ ។
- ▶ សារពើភណ្ឌនៃការវិភាគឱកាស មិនសូវត្រូវបានកែសម្រួលពីកញ្ចប់ ឡើយសំរាប់ ជំរើសគំនិតយុទ្ធសាស្ត្រ ផ្សេងៗនោះ ។

គោលការណ៍និងដំណើរការខ្លីៗ

ជាជំហានបឋមសំនួរជាច្រើនត្រូវបានប្រើប្រាស់ដើម្បីណែនាំទីប្រឹក្សានៅក្នុងការសំរេចរបស់ ពួកគេ ។

ក-តើអ្វីទៅជាកត្តាដែលនាំឱ្យមុខជំនួញ ឬស្ថាប័នរបស់លោកអ្នកមានដំណើរការបានលឿន ? ហេតុអ្វីបានជាអតិថិជនរបស់អ្នកទិញទំនិញពីអ្នក? តើអ្វីដែលបំបែកមុខជំនួញ ឬស្ថាប័ន របស់អ្នកឱ្យខុសពីអ្នកដទៃនៅក្នុងទីផ្សារ ? តើអ្វីខ្លះ ដែលមានដំណើរការល្អសំរាប់អ្នក ? (សក្តានុពល) ។

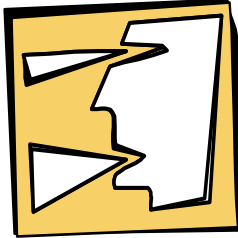
ខ-តើអ្វីខ្លះជាមុខជំនួញ ឬស្ថាប័នរបស់អ្នកដែលនាំឱ្យមានការព្រួយបារម្ភ ? តើកត្តាអ្វីខ្លះ ដែលអ្នកត្រូវតែខិតខំ បំពេញការងារ ? តើអ្វីខ្លះនៅក្នុងមុខ ជំនួញរបស់អ្នកដែលមាន ដំណើរ ការមិនល្អ ? តើអ្វីខ្លះដែលទាមទារឱ្យមានការកែ លំអរ ? (ភាពទន់ខ្សោយ) ។

គ-តើអ្នកមានឱកាសអ្វីខ្លះដែលអ្នកអាចយកមកប្រើប្រាស់ជាអត្ថប្រយោជន៍នៅក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ន ក៏ដូចជាក្នុង អនាគត ? តើមានទីផ្សារថ្មីៗដែលអាចយកមកប្រើជាមួយនឹងផលិតផល និងសេវាកម្មបច្ចុប្បន្ន? តើឱកាសអ្វីខ្លះដែល មានសំរាប់កែលំអរវិធីដែលអ្នក បំពេញសកម្មភាព ការងារបច្ចុ ប្បន្នរបស់ អ្នកហើយថាតើ ប្រសិទ្ធិភាពអ្វីខ្លះដែល អ្នកអាចទទួលបាន? តើអ្វីខ្លះទៅជាផលិតផល និងសេវាកម្ម ថ្មីៗដែលអាចផលិតនិងដាក់បន្ថែមបាន? តើអ្វីខ្លះទៅដែលអ្នកអាចអនុវត្តបានដែលអ្នកពុំទាន់បាន ធ្វើនាពេលនេះ ? (ឱកាស) ។

ឃ-តើមានអ្វីប្រែប្រួលគួរឱ្យកត់សំគាល់នៅក្នុងឧស្សាហកម្ម ដែលអ្នកកំពុងដំណើរការ ? តើកត្តាអ្វីខ្លះជាបញ្ហា ដែលអាចគំរាមកំហែងដល់មុខជំនួញ ឬស្ថាប័នរបស់ អ្នក ? តើអ្នកមានគួរប្រកួតប្រជែងឬទេនៅក្នុងទីផ្សាររបស់អ្នក ? (ភាពគំរាមកំហែង) ។

និយមន័យទូលំទូលាយអំពីសក្តានុពល ភាពទន់ខ្សោយ ឱកាស និងភាពគំរាមកំហែង ត្រូវបានកំណត់ដើម្បីជា ការណែនាំសំរាប់ការកំណត់របស់ទីប្រឹក្សាគំរោង ។

គោលការណ៍និងដំណើរការទូទៅ

សក្តានុពល (ភាពខ្លាំង) :

ខាងក្នុង (ដូចជាផ្ទៃក្នុងចំពោះទីប្រឹក្សាគំរោង) ធនធាននានាដែលអាច រាប់បញ្ចូលនូវកត្តា មួយចំនួនដូចជា :

- ▶ ការយល់ដឹង
- ▶ ការជំរុញលើកទឹកចិត្ត
- ▶ បច្ចេកវិជ្ជាជំនាញ
- ▶ ទំនាក់ទំនងមុខជំនួញ

សក្តានុពលផ្ទៃក្នុងជួយដល់ការខិតខំប្រើប្រាស់សក្តានុពល និងឱកាសនានា ឬក៏វាជា ទ្រព្យសម្បត្តិឆ្ពោះទៅរកការ លុបបំបាត់នូវភាពគំរាមកំហែង និង អ្វីៗដែលអាចជាការលំបាកនានានោះ ។

ភាពខ្សោយ :

គឺជាលក្ខណៈ ផ្ទៃក្នុងដែលគាំទ្រការកាត់បន្ថយកត្តាដែលប៉ះពាល់ដល់ស្ថានភាពប្រកួតប្រជែងរបស់ទីប្រឹក្សាគំរោង នៅក្នុងឧស្សាហកម្មផ្តល់ទីប្រឹក្សា ឬក៏ភាពទន់ខ្សោយរវាងដល់ប្រសិទ្ធភាពនៃការធ្វើអាជីវកម្មនៅលើឱកាសនៃទីផ្សារ បច្ចុប្បន្នឬអនាគត ។ ភាពទន់ខ្សោយ អាចរាប់បញ្ចូលនូវកត្តាមួយចំនួនដូចជា :

- ▶ ការយល់ដឹងមានកំរិត
- ▶ ការមានជំនាញ និងបច្ចេកទេសមិនគ្រប់គ្រាន់
- ▶ មានព័ត៌មានមិនគ្រប់គ្រាន់ទៅលើឱកាសនានា
- ▶ មានវប្បធម៌គ្រប់គ្រង និងការរៀបចំកសាងផែនការផ្សេងគ្នា
- ▶ មានបទពិសោធន៍តិចតួច

គោលការណ៍និងដំណើរការទូទៅ

ឱកាស :

គឺជាកត្តាដែលអ្នកទទួលបាននូវភាពមានប្រៀបជាង នៃការប្រកួតប្រជែង ទៅលើអ្នកប្រកបរបរ ជាទីប្រឹក្សាដ៏ទៃ ទៀត ។ ឱកាស ឬសក្តានុពល គឺជាកត្តាដែលទីប្រឹក្សាចាំបាច់ត្រូវតែ រៀនសូត្រដើម្បីប្រើប្រាស់សំរាប់ផលប្រយោជន៍ ផ្ទាល់ខ្លួន ឬសំរាប់ផលប្រយោជន៍របស់ក្រុមហ៊ុន ។ ទោះបីជាឱកាសគឺជា កត្តា ខាងក្រៅ លទ្ធភាពដើម្បីប្រើប្រាស់វាគឺអា ស្រ័យលើលក្ខណៈ ខាងក្នុងរបស់ទីប្រឹក្សា ។ និយាយម្យ៉ាងទៀត គឺទីប្រឹក្សាដែលមានសមត្ថភាពគ្រប់គ្រាន់អាចប្រើ ប្រាស់នូវឱកាសដែលមានបាន ។ ឱកាស នានារាប់បញ្ចូលនូវកត្តានានាដូចជា :

- ▶ ស្ថានភាពខាងក្រៅដែលអាចអាស្រ័យទាំងស្រុងទៅលើឱកាសដែលផ្តល់ឱ្យ ឬក៏អាច ទទួលបានទិពលមួយផ្នែកពីទីប្រឹក្សាដែលមានការពេញចិត្ត ដល់ការអភិវឌ្ឍន៍ស្ថាប័ន ដែល ទាមទារនូវសេវាកម្មរបស់ទីប្រឹក្សា ។
- ▶ ទំនោរអាកប្បកិរិយា ឬ លក្ខណៈ និងយុទ្ធសាស្ត្រមានឥទ្ធិពល ទៅលើឱកាសនានា ដែលផ្តល់ជូនទីប្រឹក្សា ។

ភាពគំរាមកំហែង :

កត្តានានាដែលមិនចាំបាច់មើលឃើញពីខាង អវិជ្ជមានភាពគំរាមកំហែង ក៏អាចជាឧបសគ្គដែរ ដែល នាំមក ដោយស្ថានភាពមិនអំណោយផលនៅក្នុងបរិស្ថាន ។ អ្វីដែលសំខាន់នោះគឺភាព គំរាម កំហែងទាមទារនូវទំរង់នៃសកម្ម ភាពដែលបានរៀបចំដែលអាចរាប់ទាំង :

- ▶ ស្ថានភាពខាងក្រៅដែលនឹងជះឥទ្ធិពល មិនអំណោយផលទៅលើសមត្ថភាពរបស់ទី ប្រឹក្សា ។
- ▶ ការប្រែប្រួលនៃដំណើរការយុទ្ធសាស្ត្រនានារបស់ស្ថាប័ន ដែលមិនបាន បញ្ជូននៅ ក្នុងការកាត់បន្ថយថវិការ របស់ទីប្រឹក្សាដោយក្រុមហ៊ុនផ្តល់សេវាកម្មទីប្រឹក្សា និងស្ថាប័នមួយចំនួននោះ ។

References and Sources Used

Jenssen, B.:(ed), **Planning as a Dialogue**, District Development Planning and Management in Developing Countries, SPRING Research Series Nr. 2, Dortmund, 1992

Jenssen, B.; **Towards a Quantification of Agglomeration Disadvantages in Metroplitan Areas of Developing Countries**, University of Dortmund, IRPUD, 1984

Randinelli, Dennis, A.: **Applied Methods of Regional Planning: The Urban Functions in Rural Development Approach**, Clark University: Rural Marketing Centers Working Group (USAID), 1983a

Thimm, Hr.R., Green, D.A.G., Leupolt, M. (Eds); **Plannning and Operating Rural Centres in Developing Countries**, Studien zur Ländlichen Entwicklung. No. 18, 1986